

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Novela AML zákona: Nové povinnosti pro povinné osoby a zřízení evidence údajů o skutečných majitelích

Od 1. ledna 2017 je účinná novela zákona č. [253/2008](#) Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu („AML zákon“), která implementuje směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/849 ze dne 20. května 2015 o předcházení využívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu („Směrnice“). Novela rozšiřuje povinnosti v rámci prevence proti praní špinavých peněz a financování terorismu, zejména pro povinné osoby.

Rozšíření okruhu povinných osob a jejich povinností

Novela rozšiřuje okruh povinných osob. Nově patří mezi povinné osoby například i provozovatelé hazardních her (s výjimkou provozovatelů peněžité, věcné, okamžité anebo číselné loterie, hry bingo nebo tomboly) nebo osoby poskytující služby spojené s virtuálními měnami, tedy například provozovatelé internetových obchodů přijímající platby ve virtuální měně nebo provozovatelé virtuálních peněženek.

Limit hotovostních plateb pro určení povinné osoby byl snížen z hodnoty 15 000 eur na 10 000 eur a povinnosti spojené s platbami v hotovosti se rozšířily na podnikatele a právnické osoby uskutečňující obchod, tedy na všechny hotovostní transakce, nejen přijímání plateb v hotovosti. Při obchodech nad stanovenou výší tak budou mít povinnost provést preventivní opatření proti praní peněz a financování terorismu, včetně identifikace a kontroly klienta, odmítnutí uskutečnění obchodu nebo oznámení podezřelého obchodu. Podezřelé obchody se nově oznamují Finančnímu analytickému úřadu.

Rozšířena byla také definice politicky exponované osoby, kterou je „fyzická osoba, která je nebo byla ve významné veřejné funkci s celostátním nebo regionálním významem“. Povinné osoby tedy budou muset provádět kontrolu klienta, včetně přiměřených opatření ke zjištění původu jeho majetku, a to i u současných a bývalých starostů, primátorů či hejtmanů. Členové zastupitelstev obcí či krajů pod novou definici nespádají. Povinné osoby musí zjišťovat a zaznamenávat informaci, zda je klient politicky exponovanou osobou v rámci identifikace klienta.

Povinnost identifikovat a posoudit rizika

Novela implementuje čl. 8 Směrnice, který stanovuje členským státům povinnost zajistit, aby povinné osoby podnikly vhodné kroky k identifikaci a posouzení rizik praní peněz a financování terorismu, zejména v § 21 a § 21a AML zákona. Povinné osoby mají povinnost identifikovat a posoudit rizika praní peněz a financování terorismu. Navíc, podle § 21a odst. 2 AML zákona, povinné osoby, které mají povinnost vypracovat systém vnitřních zásad písemně, zejména banky a jiné finanční instituce, mají také povinnost vypracovat písemně i hodnocení rizik v rámci jimi poskytovaných služeb, které musí pravidelně aktualizovat. Hodnocení rizik by mělo zohlednit hlavně rizikové faktory, jakými jsou typ klienta, účel, pravidelnost a délka trvání obchodního vztahu, hodnota a způsob uskutečnění

obchodu, nebo rizikovost určitých zeměpisných oblastí. Součástí hodnocení by měla být i vhodná kontrolní opatření.

V návaznosti na hodnocení rizik by měl být vypracován systém vnitřních zásad, přičemž hodnocení rizik je jeho povinnou součástí. Povinné osoby musí písemně vypracovat a schválit hodnocení rizik do 1. července 2017. Nesplnění povinnosti vypracovat hodnocení rizik písemně nebo povinnosti je pravidelně aktualizovat může být sankcionováno pokutou až do výše 1 000 000 Kč. Každá povinná osoba, která nezavede nebo neuplatňuje odpovídající preventivní a kontrolní opatření ke zmírnování identifikovaných rizik praní peněz nebo financování terorismu může být sankcionována pokutou až do výše 5 000 000 Kč.

Údaje o skutečných majitelích

Byla rozšířena i definice skutečného majitele, kterým je „fyzická osoba, která má fakticky nebo právně možnost vykonávat přímo nebo nepřímo rozhodující vliv v právnické osobě, ve svěřenském fondu nebo v jiném právním uspořádání bez právní osobnosti“. Zákon uvádí další podmínky pro určení skutečného majitele pro jednotlivé formy společností. U obchodních korporací se za skutečného majitele považuje fyzická osoba, která:

- a) sama nebo společně s osobami jednajícími s ní ve shodě disponuje více než 25 % hlasovacích práv nebo má podíl na základním kapitálu větší než 25 %,
- b) sama nebo společně s osobami jednajícími s ní ve shodě ovládá osobu uvedenou písm. a),
- c) má být příjemcem alespoň 25 % zisku této obchodní korporace,
- d) je členem statutárního orgánu, zástupcem právnické osoby v tomto orgánu anebo v postavení obdobném, nelze-li určit skutečného majitele podle výše uvedených podmínek.

Všechny právnické osoby a svěřenské fondy (nejen povinné osoby), mají také povinnost vést a zaznamenávat údaje o skutečném majiteli, včetně informace, proč je tato osoba považovaná za skutečného majitele. Údaje musí být uchovávány v období, kdy je daná osoba skutečným majitelem a nejméně 10 let od zániku takového vztahu.

Od 1. ledna 2018 bude vedena evidence údajů o skutečných majitelích, která byla zřízena novelou zákona č. 304/2013, o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob. Povinnost zapisovat údaje o skutečném majiteli do evidence budou mít právnické osoby zapsané do veřejného rejstříku a svěřenské fondy. Evidence bude neveřejným rejstříkem a budou se do ní zapisovat údaje v rozsahu:

- a) jméno a adresa místa pobytu (případně bydliště, liší-li se od adresy místa pobytu),
- b) datum narození a rodné číslo, bylo-li přiděleno,
- c) státní příslušnost,
- d) údaje o skutečnosti, která zakládá postavení skutečného majitele (podíl na hlasovacích právech, podíl na rozdělovaných prostředcích nebo skutečnost, že je daná osoba členem statutárního orgánu).

Výpis údajů z evidence skutečných majitelů může získat zapsaná osoba, a v omezeném rozsahu ten, kdo prokáže zájem v souvislosti s předcházením trestné činnosti související s podílnictvím, praním peněz nebo terorismem. Dálkový přístup k údajům v evidenci bude umožněn především soudům, orgánům činným v trestním řízení, správci daně, Finančnímu analytickému úřadu, České národní bance a povinným osobám v souvislosti s prováděním identifikace a kontroly klienta. Zavedení evidence údajů o skutečných majitelích by tak mělo vést k zjednodušení procesů při kontrole klienta povinnými osobami. Otázka, zda je vhodnější pro evidenci skutečných majitelů zvolit formu

veřejného nebo neveřejného rejstříku je předmětem diskusí nejen v rámci České republiky.

Jaké další kroky by měly společnosti učinit?

Povinné osoby by měly provést revizi svých interních pravidel a dokumentů, a upravit je v souladu s aktuálním zněním zákona. Zaměřit by se měly zejména na procesy spojené s identifikací a kontrolou klienta a na nastavení prevenčních a kontrolních opatření, včetně vypracování hodnocení rizik.

Mgr. Ing. Jan Procházka, LL.M.eur,
advokát

Mgr. Radka Babjaková, LL.M.

[Ambruz & Dark Deloitte Legal s.r.o., advokátní kancelář](#)

Karolinská 654/2
186 00 Praha 8

Tel.: +420 246 042 100

Fax: +420 246 042 030

e-mail: legalcz@deloittece.com

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Prekluze důvodu neplatnosti VH](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)

- [TOP 5 judikátů z korporátního práva za rok 2025](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [SCHEJBAL& PARTNERS stáli u získání jedné z prvních licencí dle MiCA v ČR](#)
- [Proč dnes více než polovina M&A transakcí ve střední Evropě nekončí podpisem](#)
- [Přehnaná, nebo důvodná prevence? Zajištění a utvrzení závazků v praxi](#)
- [Návrh nového zákona o digitální ekonomice](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 30.: Jednání za s.r.o. - zápis jednatelského oprávnění do obchodního rejstříku](#)
- [Prověřování zahraničních investic a kybernetická regulace: řízená služba jako nová transakční proměnná](#)